

Покровски

БАСЕРНИИ
БАН

БЛАГОВЕСНИК

лист храма Покрова Пресвете Богородице у Ваљеву

МАРТ 2026. ГОДИНЕ

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА У ХРАМУ ПОКРОВА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ ЗА ВАСКРС

ЛАЗАРЕВА СУБОТА (ВРЕЊИЦА)

17.00 Вечерње

ЦВЕТИ

9.00 Свења Лишуріја

17.00 Вечерње

ВЕЛИКИ ПОНЕДЕЉАК И ВЕЛИКИ УТОРАК

7.00 Пређеосвећена Лишуріја

18.00 Велико ѿвечерје

ВЕЛИКА СРЕДА

7.00 Пређеосвећена Лишуріја

9.00 Свења ѿајна Јелеосвећења

ВЕЛИКИ ЧЕТВРТАК

9.00 Свења Лишуріја

18.00 Бденије са сѿрасним јеванђељима

ВЕЛИКИ ПЕТАК

7.00 Царски часови

16.00 Вечерње са изношењем Плашѿанице

23.00 Пасхално ојело

ВЕЛИКА СУБОТА

7.00 Свења лишуріја

ВАСКРС

23.00 Васкршње јушрење

00.00 I Свења Лишуріја

9.00 II Свења Лишуріја

ВАСКРСНИ ПОНЕДЕЉАК И УТОРАК

9.00 Свења лишуріја

16 Есхатологија и Христово Васкрсење

„Сећање на Будућност“ је посмртно издање и ремек-дело Митрополита пергамског др Јована Зизјуласа...

протојереј-ставрофор Радомир Алексић

САДРЖАЈ

5

Интервју о Школи црквеног појања

Богослужења, а посебно Света Литургија, икона су Царства Божјег и задатак нас на земљи јесте да лепоту Царства учинимо присутном и то је најважнији циљ Школе појања...

*протојереј Бранко Чолић
разговарала: Јадранка Јанковић*

8

Великопосно богослужење

Отварањем врата покајања, које најављује Посни Триод, почиње свечаност Великог поста са чудесном богослужбеном атмосфером у Цркви...

јереј Душан Ђаковић

13

Благовести

Празник Благовести је, поред Васкрса и Божића, најрадоснији хришћански празник. Овај празник је почетак спасења људског рода и читаве твари...

јереј Драган Станојевић

13

Страсна седмица

Страсна седмица је последња седмица Великог поста...

јереј Душко Перић

21

Светиње светима

Речи „Светиње светима“, које изговара свештеник приликом узношења Светог Агнеца - Тела Христовог...

јереј Слободан Алексић

24

Свети апостол Павле – васељенски учитељ

Од самог формирања Цркве као богочовечанске заједнице, коју установљава Господ Исус Христос...

ђакон Немања Арсеновић

26

Духовни значај ходочашћа

Ходочашће у православном хришћанству јесте путовање на поклоњење светим местима...

*протојереј-ставрофор Небојша Андрић
протонамесник Славко Обрадовић*

28

Дечја страна

јереј Драган Станојевић

СА БЛАГОСЛОВОМ ЊЕГОВОГ ПРЕОСВЕШТЕНСТВА
ЕПИСКОПА ВАЉЕВСКОГ ГОСПОДИНА ИСИХИЈА

ИЗДАВАЧ: Црквена општина Ваљево, Храм Покрова Пресвете Богородице

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: протојереј Зоран Павловић

УРЕДНИШТВО: протојереј-ставрофор Радомир Алексић, протојереј Бранко Чолић, протонамесник Дарко Ђурђевић, протонамесник Слободан Алексић, протонамесник Величко Илић, протонамесник Драган Станојевић, јереј др Душан Ђаковић, јереј Душко Перић, ђакон Немања Арсеновић;

АДРЕСА УРЕДНИШТВА: Др Пангића 60, 14000 Ваљево, Телефон: 014-221-810;

ЛЕКТОР: Сања Сировљевић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: јереј Стеван Сировљевић

Издази три пута годишње. Тираж 7.000 – БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Година XIII, број 36, МАРТ 2026. – ВАСКРСНИ БРОЈ; ШТАМПА: Ваљево принт

Помаже Бог, браћо и сестре!

Појте Богу, појте; појте цару нашем, појте (Пс. 47, 6)

Најузвишеније и најславословније молитвено уздицање Богу је кроз црквено појање, што показује величанствена и пребогата црквена химнографија, која има дугу историјску традицију, и непрестано се развија.

У најновијем, васкршњем броју нашег часописа, текстови су разноврсни, нисмо се везали за неку конкретну тему. Од разговора о школи појања, циљу њеног оснивања и даљем унапређењу, преко слова о празнику Благовести, наши оци пишу о спасоносном значају дана Страсне седмице за човека и целу творевину Божју, о безобалним водама великопосног богослужења, као и о богословском тумачењу односа есхатологије и Васкрсења Господњег. Указујемо на велики допринос поклониčkih путовања за духовни напредак верног народа, уз распоред за целу годину. Откривамо шта је на Литургији чудесан узвик „Светиње светима“; а незаобилазна је радост дечјих страна за наше најмлађе.

Колико је само апостол Павле говорио о Васкрсењу Христовом: *...А ако Христос не уста, узалуд је проповед наша, а узалуд и вера ваша. (1. Кор 15:)...Где ти је, смрти, жалац? Где ти је, пакле, победа?“ (1. Кор 15:55)... Устани ти који спаваш и васкрсни из мртвих и обасјаће те Христос. (Еф. 5,14)... Радујте се свагда у Господу, и опет велим радујте се!(Фил. 4,4).*

ХРИСТОС ВАСКРСЕ! ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

протојерей

Воран Павлович

Протојереј Бранко Чолић о Школи црквеног појања Епархије ваљевске

Да се лепота Царства Божјег оприсутни на богослужењима

Богослужења, а посебно Света Литургија, икона су Царства Божјег и задатак нас на земљи јесте да лепоту Царства учинимо присутном и то је најважнији циљ Школе појања, каже за „Покровски благовесник” протојереј Бранко Чолић, управник и један од предавача у њој.

П. благовесник: *Да причу почнемо тиме како је све почело... Када се јавила идеја за оснивањем Школе појања и када је она почела са радом?*

Протојереј Бранко Чолић: Са идејом и, наравно, с благословом Његовог Преосвештенства Епископа ваљевског Г. Исихија основана је ШКОЛА СРПСКОГ НАРОДНОГ ЦРКВЕНОГ ПОЈАЊА при Епархији ваљевској 2024. године. После аудиције, која је била у септембру исте године, школа је отпочела са радом у октобру.

П. благовесник: *Опишите нам мало наставни план и програм... Шта се све учи у школи и ко су предавачи?*

Протојереј Бранко Чолић: Предвиђено је да школа траје три године. Настава се одржава од октобра до јуна, за то време би се полазници оспособили да самостално могу певати на свим богослужењима наше Свете Цркве. Да би ово постигли, током школовања изучавају четири предмета. Црквено појање – три године (36 часова), солфеђо са техником певања – две године (72 часа), црквенословенски језик – једну годину (36 часова) и Типик, такође, једну годину (36 часова). Тренутно, поред мене, предавачи су протонамесник Јован Новитовић, ђакон Владимир Ракић и проф. Вања Урошевић.

П. Благовесник: *Којим данима и где се реализује настава?*

Протојереј Бранко Чолић: Настава се одржава сваке суботе од октобра

до краја јуна у просторијама при Храму Покрова Пресвете Богородице у Ваљеву.

П. Благовесник: *Ко све може бити полазник Школе појања?*

Протојереј Бранко Чолић: Сваки члан наше Свете Цркве са територије Епархије ваљевске, који за то има благослов свог свештеника и довољно дара да може да положи аудицију.

П. Благовесник: *Колико тренутно има полазника?*

Протојереј Бранко Чолић: Тренутно има у другој години 24 и у првој 27, укупно 51 полазник различитог узраста. Најмлађе је дете од 15, а најстарији су пензионери.

П. благовесник: *Који су циљеви једног оваквог вида образовања при храму и шта Ви, као искусан појац и хоровађа, сматрате нарочито важним у богослужењу, а да му појање доприноси?*

Протојереј Бранко Чолић: Богослужења уопште, а посебно Света Литургија, јесу икона Царства Божјег. Тамо где је Бог, ту је свако савршенство, ред, поредак, лепота, радост, мир, апсолутна хармонија и симфонија, без ичега што би то кварило. Стога, ми овде на земљи имамо задатак да ту лепоту на нама могућ начин учинимо присутном. Отуда се одувек придавао значај архитектури, сликарству, музици... Све најлепше је давано као жртва Богу, како би верни овде и сад у сенци видели лепоту онога што ће доћи. С друге стране, постоје и веома практични разлози, као што су мањак појаца, не само квалитетних, већ и било каквих. Ово је веома видан недостатак у већини парохија, нарочито у селима. Такође, појање је један од првих елемената богослужења који приметимо.

П. Благовесник: *Постоје ли сличне школе при другим епархијама Српске Цркве или неке друге Православне Цркве? Јесте ли имали прилику да се раније сретнете са оваквим пројектима и нечијим искуством олакшате себи конципирање и извођење наставе?*

Протојереј Бранко Чолић: Наравно... Београд, Нови Сад и Шабац јесу само неки од центара епархија у којима су школе овог типа раније основане. Консултовали смо се с некима како бисмо чули њихова искуства, а морам нагласити да је план и програм какав је код нас првенствено усвојен на предлог Његовог Преосвештенства Епископа ваљевског Г. Исихија. Као врстан познавалац богослужења и црквеног појања, Епископ Исихије је дао предлог оваквог програма, савршено нашавши равнотежу између онога што је

потребно и могућности свих нас, а да све буде подједнако и заступљено и задовољено. Мој предлог је био да школа траје 4 или 5 година, што је вероватно и превише за ове потребе.

П. Благовесник: *Како сте задовољни ониме што је до сада постигнуто и шта је, по Вашем мишљењу, најважније у томе?*

Протојереј Бранко Чолић: Веома сам задовољан првенствено трудом и залагањем свих полазника и овим путем веома похваљујем њихов ентузијазам, а посебно наученим и показаним приликом заједничког певања на Светим Литургијама.

Такође, колеге предавачи су показали велику ревност и усрдност у преношењу потребних знања. Заиста је велико задовољство имати такве особе као сараднике.

П. благовесник: *Какви су планови за наредни период? Може ли се очекивати и неки концерт полазника Школе појања?*

Протојереј Бранко Чолић: Наша молитва Богу, односно план, јесте да школа траје, да сваке године имамо талентоване полазнике који не жале труда и сопственог времена, да сви успешно заврше започето и да певамо у славу Бога, а на духовно надзидавање како лично, тако и свих оних који долазе на Света богослужења.

Заједнички наступи ће првенствено бити на Светим Литургијама, а надам се да ћемо временом имати концерте.

Разговарала Јадранка Јанковић

јереј

Душан Баковић

Великопосно богослужење

Отварањем врата покајања, које најављује *Посни Триод*, почиње свечаност Великог поста са чудесном богослужбеном атмосфером у Цркви. Дневна богослужења трају дуже од оних уобичајених током године. Више се чита него што се пева. Од јутрења прве недеље поста, службе се из практичних разлога спајају, да би се увече читао потресни канон Светог Андреја Критског са великим повечерјем. Земни поклони или „велике метаније“, уз молитве Светог Јефрема Сирина, додатно обогаћују покајну атмосферу. Сваке среде и петка вечерње са Причешћем служимо ујутро. Пслатир се удвостручује, тако да се током седмице прочита у целости два пута. Док стојимо у храму, сва наша пажња усмерена је на то шта се чита и дешава, и мислимо да на небу стојимо. Потпуно необјашњиво, сви подједнако доживљавамо дубине пада људске природе. Углавном слушамо о промашајима човека и ту свако, без изузетка, проналази себе. Сви наши невидљиви и вешто скривани животни болови, све оно чиме смо увређени, све чиме смо се осрамотили пред другима, или смо друге осрамотили, оно чиме су нас ближњи повредили или смо издани од истих, све је видљиво ту пред нама. Слушамо горку истину нашег човека и доживљавамо „преумљење“ као дар, као Божанско милосрђе према изгубљеним и мртвим душама људским. Доживљавамо трагедију нашег општег пада, од првог човека до данас. Једина утеха нам је Бог који је ту са нама. Он је са нама, али не да поделимо општу срамоту и пад човека. Он је са нама да сву нашу срамоту и пад прихвати у потпуности, да је преузме и поднесе као Своју, као Богочовек, као безгрешни Бог – Господ Исус Христос, који је једини истинити Бог и једини истинити човек.

Тек у покајном расположењу доживљавамо да је Бог постао реалан човек као и ми. Доживљавамо да је због наших грехова остављен од свих. Да је од нас био оклеветан, ударан, претучен и испљуван. Све ове догађаје великопосно богослужење оживљава. Све догађаје Његовог понижења, које трпи због мене. Јасно ми је да је Он мој ближњи и једини човек који ме не осуђује. Парадоксално, штавише, Бог човекољубиво улази у наш животни простор да покрије наше животне промашаје. Он једини може да

нас избави од ропства греху, смрти и ђаволу Својим добровољним страдањем на Крсту. И гле, то се дешава – кроз Крст дође радост целоме свету. Чудимо се Божанској милости. Мада, поред праштања и милосрђа, Он нас још више придобија изливањем Своје благодати на нас који Га својим гресима сваки дан изнова распињемо. Ова тајна спасења открива нам се и предаје управо у великопосном богослужењу. Изазвани толиким милосрђем, код нас се јавља природни вапај као некада код Давида: *Помилуј ме Боже, помилуј ме!* Он одзвања у нама и држи нас буднима да не бисмо заспали на смрт, да не бисмо рекли да је враг јачи од Бога живога.

Наше молитвене умне покрете прати пост. Уздржање од хране прати ритам нашег духовног расположења. Пун стомак, осим што отежава земне поклоне, потхрањује нашу лењост и успављује ум, подстиче дремеж, ствара мрзовољу. Зато се уздржавамо. Празан стомак обуздава захтеве тела, изоштрава ум, одсеца дух лењости, мрзовоље, властољубља и празнословља. Зато се, пет дана у седмици, строго уздржавамо од јела. Постимо од понедељка до петка. Субота и недеља се **не посте**. У те дане **једемо уље**. Будући да од петка увече почиње нови дан – субота, нема ни метанија ни покајног расположења. Чита се мало повечерје (молитва пред спавање) коме се додају радосни поздрави Богородици из Акатиста.

Треба знати да се ниједна субота у години **не пости**, осим једне Велике, Свете и Благословене суботе. Тако прописује и најстрожи типик испоснице Светог Саве у Кареји. Сваку суботу у посту, осим оне Велике Суботе, **једемо на уљу**. Једноставно, пост увек прати молитвено расположење и ритам Цркве. Субота и недеља су предах од читања дугих молитви, метанија и трудова поста. У ове дане певамо васкрсно-радосне песме Господу Који нас одмара и спрема нам трпезу – Свето Причешће. Оно је „главно јело“ у Великом Посту. Истинско јело и пиће које нас оживљава и даје снагу нашој немоћи. Суботом се служи – Литургија Светог Јована Златоустог, а недељом – Светог Василија Великог. Средом и петком, и остале дане прописане типиком Цркве, служи се Литургија Пређеосвећених дарова. Она се служи да би се због дугих служби и строгог поста укрепили Телом Христовим и Крвљу Христовом.

Не треба сметнути са ума да је централна оса и полазна тачка у Великом Посту – покајање (то јест, преумљење). То значи: поправка живота, отржењење, опраштање ближњем, љубав према грешницима, а осуђивање греха, јеванђелско одсецање саблазни као „вађење ока“ и „одсецање руке и ноге“. Покајањем долазимо памети и спознајемо да нам се у Цркви даје и предаје, не толико правило поста, колико тајна живота у Христу. Свакако да постимо телесно, али постимо и духовно. Пост је јело. Он је првенствено духовна храна којом нас Бог храни благодаћу Духа Светога. А циљ

хришћанског живота управо и јесте да задобије Духа Светога, да задобије благодат Духа Светога, дар Духа Светога, а то је опет тајна новог живота у Христу. То је тајна сједињења и јединства са Христом. Тајна охристовљења човека. Зато пост почиње тримирјем – неједењем три дана, како би прва храна коју употребљавамо била Свето Причешће у среду на Литургији Пређеосвећених дарова. То је „главно јело“ у посту – храна бесмртности од које се не гладни. Отуда уздржање од остале хране која има „рок трајања“. Зато је остављамо по страни, да би нам „основна животна намирница“ постала Тело Христово. Оно нам се даје на светом сабрању новог народа Божијег у Цркви Христовој. Зато, тек после Светог Причешћа једемо храну коју производимо. И она је благословена. Међутим, њу постављамо на друго место. Као када нам се препише неки лек од кога зависи наше здравље, а који пијемо пре јела да би деловао. То што лек пијемо пре сваког јела, не поништава важност јела.

Да би човек освестио важност Светог Причешћа, које је Света Црква „прописала“ у Великом Посту, потребна је послушност и смирење које се стиче кроз покајање, опраштање ближњем, пост и молитву. Потребна је здраворазумска освешћеност да су дела која чинимо дела за Господа, за служење Њему, а не својој сујети и егоизму. Због Њега постимо. Због Његовог страдања постим. Због Њега и не постимо. Због Њега једем месо или рибу. Због Његовог Васкрсења. Метанишемо Њему и стојимо усправни пред Њим. Прослављамо Њега, а не наша достигнућа и успех. А Он? Он је све у свему. Он нам се сав даје у пуноћи када смо у целости Његови, и душом и телом. Он нам се непрестано даје у Светој Тајни Причешћа, у Светој Тајни Цркве, у Светој Тајни живота са „свима светима“. А кроз Њега, Богочовека Господа Христа, даје нам се тајна живота у Светој Тројици. До нас је да ли Га примамо у свој дом као ближњег или

јереј
Драган
Станојевић

Благовести

Тропар, глас 4.

Данас је почетак нашег спасења и објава вечне Тајне: Син Божји постаје Син дјеве, а Гаврило јавља радосну благодатну вест. Због тога, заједно с њим, кличемо Богородици: Радуј се, благодатна, Господ је с тобом!

га не примамо.

Празник Благовести је, поред Васкрса и Божића, најрадоснији хришћански празник. Овај празник је почетак спасења људског рода и читаве твари. Да Бог није заборавио човека и да га није оставио гарантују нам управо Благовести. Након пада првостворених људи и након одвајања од Творца, човек и читава твар је у константном проблему, у одвојености од Бога. Међутим, из превелике љубави према човеку, Бог шаље свог јединородног Сина да спасе палог човека заједно са творевином. Први јасан знак да човек није заборављен од стране Бога јесте догађај када архангел Гаврило долази код Марије и када јој саопштава да је она та која ће бити најзаслужнија за спасење читавог људског рода. Анђео долази девојци Марији са речима: *Радуј се, благодатна! Господ је са тобом, благословена си ти међу женама.* Њена прва реакција била је неверица и страх, али уједно и прихватање божанског позива и призива. Њено ДА определило је даљи ток човековог битисања како овде на земљи, тако и у будућем Царству Божјем, које је дато управо у Христу, који ће се родити од Дјеве Марије. Мала девојчица Марија, примивши Бога у своју утробу, спасила је човечанство од највећег људског непријатеља, од смрти. Родила је Христа који је својом смрћу и Васкрсењем победио смрт.

Празник Благовести је празник праве, истинске радости. Архангел Гаврило, дошавши до Марије, прво јој је рекао: *Радуј се.* Права и истинска хришћанска радост је у опредељености да будемо у заједници са Богом, који нам даје живот вечни. Богородица је претеча те заједнице са Богом, који је решио да управо кроз њу дође и спасе људски род. Пресвета Богородица нам открива шта је потребно испунити да бисмо се удостојили како радости, тако и мира у Духу Светом. Иако је овај догађај историјски, он се сваке године поново догађа, ми сваке године са радошћу ишчекујемо долазак Сина Божјег на земљу, који почиње управо овим догађајем, догађајем јављања.

Глдајући из перспективе човека 21. века, и човека уопште, овај догађај је не само чудан, већ и потпуно нелогичан. Како то да неко роди, а да није знао за мужа, као што је то случај са Дјевом Маријом. Човек се већ преко 2000 година пита како је то могуће. С напретком цивилизације и технологије, прихватање овог догађаја је још теже. Стваралачка машта код

човека се гаси, губи се у свету који жели доказе, који тражи да све види, осети и додирне, не остављајући ни мало места и простора за Бога који је надлогичан и који чини све оно што превазилази људски ум. Савремени човек је управо због све те технологије изгубио стваралачку машту. Многи су сматрали да је ова јеванђелска прича само мит и легенда. Многи су покушавали и покушавају да докажу да је овако нешто немогуће. Треба да им кажемо да у овом догађају разум и логика престају, а да срце и стваралачка машта долазе до изражаја. Да бисмо дозволили срцу да победи разум и машти да победи логику, морамо најпре да се наоружамо смирењем. Уколико желимо да нас Дух Свети посети као што је посетио и Марију, морамо поступити као што је и она поступила. Предање Цркве нам каже да је Марија у тренутку јављања архангела Гаврила читала пророка Исаију, који каже да ће девојка зачети и родити сина, и да је она пожелела да буде последња слушкиња тој девојци (в. Ис 7, 14). Њено смирење и њен пристанак је омогућило Духу Светом да делује у свој својој пуноћи. Свој пристанак је изразила речима: *Ево слушкиње Господње, нека ми буде по речи Твојој!* (Лк 1, 38).

Пресвета Богородица је била прва која је осетила радост Божју, која је непролазна и вечна. Њој је архангел Гаврило саопштио благу – радосну вест и она је са радошћу прихватила. Њена радост је пример и охрабрење свима нама. И ми се радујемо јер смо кроз Њу спасени. Радујемо се јер у лику Мајке Божје побеђујемо све оне који говоре да је ова прича мит и легенда. Радујемо се јер осећамо да је Мајка Божја увек са нама, увек посредница између нас и живог Бога. Радујемо се јер, гледајући Њен пример, дајемо себи снагу и вољу, храбримо себе. Радујемо се Благовестима, доброј и благој вести коју је Марији саопштио архангел Гаврило, да ће управо кроз Њу, малу девојчицу из Галилеје доћи Дете које ће заувек победити највећег човековог непријатеља – смрт. Управо због тога можемо слободно да кажемо да је овај празник, празник радости и светлости, празник почетка новог живота, живота у Христу, који нам даје вечни живот.

Да би савремени човек схватио и прихватио тајну овог празника, мора најпре да очисти срце, да свој ум ослободи логике и да укључи стваралачку машту, јер Бог, као највећи Стваралац, дао је и човеку овај дар, јер ће једино на тај начин успети да осети радост овог најрадоснијег празника, празника који објављује долазак Сина Божјег у овај свет. Давид у педесетом псалму нам, такође, то потврђује речима: *Срце скрушено и смирено Бог неће одбацити*. Уколико се и ми смиримо пред Богом и очистимо своје срце, уколико својом слободном вољом дозволимо Свемогућем Богу да се усели у нас, чућемо и ми речи „Радуј се“, које је чула сама Богородица. Када успемо да срцем победимо ум, маштом разум, када изађемо из света разума и уђемо у свет стваралачке маште, када из подрума таме уђемо у светли храм, чућемо архангелски глас који говори: *Пречиста радуј се, и опет каже – радуј се*.

јереј
Душко Перућ

Страсна седмица

Страсна седмица је последња седмица Великог поста. Назив страсна долази од старословенске речи страст, која означава страдање, трпљење и добровољну жртву из љубави. То су дани у којима Црква прати спасоносна страдања Господа Исуса Христа — од последњих поука у Јерусалиму, преко Тајне вечере, Голготе и Крста, до полагања у гроб. Страсна седмица зато није само низ историјских догађаја, већ откривење дубине Божје љубави према човеку. У њој се показује колико далеко Бог иде да би човека подигао и вратио у заједницу са Собом.

Када Црква уђе у Страсну седмицу, она не улази у сећање, него у стварност. То нису дани који припадају прошлости, него време у коме се открива истина о човеку, о Богу и о нашем односу према страдању, неправди, крсту и нади. Зато Страсна седмица увек изнова постаје актуелна. Од првих дана ове седмице Црква нас суочава са чињеницом да је Христос свесно ишао ка страдању.

Он није био жртва случајности, ни немоћни страдалник историје, већ Онај који је знао шта Га чека и ипак је ишао напред. У томе је већ прва поука за савременог човека: пут спасења није увек пут лакоће, али је увек пут смисла.

Велики понедељак нас уводи у унутрашњи суд савести. Тога дана слушамо о смокви која има лишће, али нема плода. Та смоква постаје слика човека који споља делује исправно, а

у срцу носи празнину. Лишће је спољашњи изглед, плод је живот. Господ тражи плод — милост, трпљење, верност, живу веру. Истог дана Црква нас подсећа на праведног Јосифа из Старог завета, кога су браћа продала из зависти. Он пролази кроз понижење, неправду и тамницу, али кроз страдање постаје спасење свога народа. У Јосифу видимо праслику Христа: одбаченог, продатог, али уздигнутог ради живота многих. Велики понедељак нас учи да Бог и из људске неправде уме да изведе спасење, а да празна побожност без унутрашње промене остаје без плода.

Велики уторак продубљује овај позив на будност. Приче о десет девојака и о талантима подсећају нас да се живот не живи од сутра, него од данас. Уље мудрих девојака јесте унутрашња спремност срца, која се стиче временом — кроз молитву, кроз дела љубави, кроз верност у малим стварима. То уље се не може позајмити у последњем часу. Талант који је закопан постаје слика дара који човек не развија, живота који пролази у немару. Велики уторак нас позива да преузмемо одговорност за оно што нам је поверено: време, породицу, слободу, веру. Данашњи човек често одлаже суштинске одлуке, као да ће увек имати још једну прилику. Страсна седмица тихо говори: сада је време. Како се седмица продубљује, Христос све јасније открива дубину људског срца.

Посебну тежину носи Велика среда – дан издаје и покајања. Јуда и жена грешница стоје једно поред другог као два огледала душе. Оба су близу Христа, али Га виде различито. Јуда гледа Господа кроз корист, разочарање и своја очекивања. Жена грешница Га гледа кроз љубав и сузе. И ту се открива велика истина: близина Богу сама по себи не спасава;

спасава однос срца.

Велики четвртак показује да Христос у страдање не улази сам. Он оставља Себе Цркви, оставља Евхаристију као трајни извор снаге. Тајна вечера нам открива да је страдање могуће поднети у заједници са Богом. Човек који страда сам, лако пада у очај; човек који страда са Христом, носи у себи тиху снагу.

А онда долази Велики петак – дан који најдубље додирује људску стварност. Крст стоји у средишту света. На њему је Христос, невин, понижен, исмејан, остављен. То је тренутак у коме сва људска искушења добијају свој одговор. Данашњи човек пита: *Где је Бог у мом страдању?* Одговор стоји на Крсту. Бог је у дубини бола. Он дели људску рану и уноси у њу светлост.

Са Крста Христос и данас говори. Он не говори осудом, него опроштајем: *Оче, опрости им, јер не знају шта чине.* То је порука свету који живи у подели и гневу. Са Крста Христос не уклања неправду силом, него је преображава љубављу. Он показује да зло нема последњу реч.

Посебно снажну поуку носи присуство двојице разбојника. Оба страдају исто, оба су прикована за крст, али исход је различит. Један ропће, пркоси, тражи спасење без преображаја. Други препознаје своју кривицу и окреће се Христу: *Сети ме се, Господе.* У том тренутку открива се тајна покајања. Покајање није дуга исповест, ни оправдавање себе, него истина изговорена пред Богом. Разбојник који ропће представља човека који у страдању види само неправду. Он страда, али му срце остаје затворено. Такав човек и данас пролази истим путем: страдање га чини огорченим и удаљеним од Бога. Други разбојник представља човека који у страдању препознаје тренутак истине. Он губи све, али добија Царство. Христос му одговара: *Данас ћеш бити са Мног у рају.* У томе је велика порука за наш живот. Данас, као и онда, човек бира између роптања и покајања. Роптање затвара срце и умножава бол. Покајање отвара срце и у бол уноси смисао. Покајање није бекство од страдања, него начин да се страдање преобрази.

Велика субота доноси тишину која лечи. Христос је у гробу, али нада живи. То је дан у коме Црква учи човека стрпљењу. Победа долази после тишине. Та тишина постаје лек за савременог човека који жели брза решења, а заборавља да се најдубље промене рађају у тишини.

Страсна седмица, проживљена на овај начин, постаје школа живота. Она нас учи како да носимо своје крстове, како да се кајемо, како да верујемо и онда када све изгледа изгубљено. Она нас учи да је Христос прошао сва искушења људског живота, да ниједно наше страдање не остане без смисла.

Зато је ова седмица и данас жива и потребна. Она је пут ка Васкрсу и пут ка преображају срца.

протојереј-ставрофор
Радомир Алексић

Есхатологија и Христово Васкрсење

са освртом на богословље
Митрополита Јована Зизјуласа

Књига са необичним и чудним насловом „Сећање на Будућност“ појавила се 2023. године. Ова књига је посмртно издање и ремек-дело митрополита пергамског др Јована Зизјуласа, без сумње једног од најзначајнијих и најутицајнијих православних теолога прошлог и овог века.

Из самога наслова можемо да наслутимо садржај књиге. Аутор темељно и научно пише да наш хришћански живот у овом свету и светотајински живот у Цркви, пре свега мислећи на Св. Литургију као заједницу Бога са човеком, не почива и не извире из прошлости, већ из будућности, из Царства будућег века.

Ову тезу он заснива на етосу ране хришћанске заједнице. Рану хришћанску заједницу су чинили Христови апостоли и ученици, као и сви који су поверовали у име Његово и крстили се. Многи су били сведоци Оваплоћеног Логоса пре и после Његовог Васкрсења. Први хришћани су живели са вером у Васкрслог Христа и са жарким очекивањем Његовог Другог доласка. Веровали су да је параусија (Други долазак) близу и да ће Господ ускоро доћи да суди живима и мртвима и да Његовом Царству неће бити краја. Зато Св. апостол Павле пише у својој посланици Филипљанима: *Међутим, наше живљење је на небесима, отуда и очекујемо Спаситеља Господа Исуса Христа (Флп. 3:20) и у посланици Јеврејима: Јер овде немамо постојана града, него тражимо онај који ће доћи (Јев. 13:14).* Рани хришћани били су окренути животу будућег века, зато се митрополит Јован у својим научним списима стално враћа изворном хришћанству.

Есхатологија и онтологија су две дисциплине у средишту богословља Митрополита Јована и чине суштину његовог теолошког виђења. И зато, пре него што идемо даље, потребно је да дефинишемо ова два теолошка и философска термина, који су нам веома битни за разумевање његовог учења.

Есхатологија је теолошка и философска дисциплина која се бави последњим временима, крајем историје, судбином

ВАЖНИ ДОГАЂАЈИ

СА БЛАГОСЛОВОМ ЕПИСКОПА ВА
СЛУЖБА ЗА ПОКЛОНИЧКА ПУТ
ПОСЕ

РАСПОРЕД ВИШЕДНИВНИХ ЗА 2026.

1. Егина — 13.–18. фебруар
2. Румунија – Ђемишвар — 20.–22. фебруар
3. Острог — 27.02.–01. март
4. Егина — 11.–16. март
5. Острог — 03.–05. април
6. Крф – Васкрс – бус — 09.–14. април
7. Острог – Обреновац — 17.–19. април
8. Егина — 15.–20. април
9. Прохор Пчињски – Осмина — 25.–26. април
10. Егина — 29.04.–04. мај
11. Крф – бус — 29.04.–04. мај
12. Будимпешта – Сентандреја – Обреновац — 01.–03. мај
13. Крф – бус — 08.–12. мај
14. Свети Јован Поганово и Рила — 15.–17. мај
15. Острог — 15.–17. мај
16. Косово и Метохија — 22.–24. мај
17. Егина — 20.–25. мај
18. Русија – Санкт Петербург — 23.–31. мај
19. Македонија – Охрид – Ѕ – Лајкова — 29.05.–01. јун
20. Острог – Обреновац — 05.–07. јун
21. Крф – бус — 30.05.–08. јун
22. Крф – авион — 06.–13. јун
23. Острог – Обреновац — 05.–07. јун
24. Румунија – Јаши — 11.–14. јун
25. Егина — 10.–15. јун
26. Егина — 20.–29. јун
27. Евија – Едипсџ — 22.–30. јун
28. Егина — 28. јун – 07. јул

контакт: свештеник Славко

ВАЉЕВСКОГ ГОСПОДИНА ИСИХИЈА ОВАЊА ЕПАРХИЈЕ ВАЉЕВСКЕ ТИЋЕ

ПОКЛОНИЧКИХ ПУТОВАЊА ГОДИНУ

29. Егина ————— 15.–20. јул
30. Острог – Ћб ————— 19.–21. јул
31. Егина ————— 26. јул – 04. август
32. Косово и Метохија ————— 21.–23. август
33. Темишвар, Бездин – Обреновац ————— 04.–06. септембар
34. Егина ————— 30.08.–08. септембар
35. Острог – Осенина ————— 11.–13. септембар
36. Егина ————— 09.–18. септембар
37. Острог – Обреновац ————— 18.–20. септембар
38. Грузија —————
39. Крф – авион ————— 19.–26. септембар
40. Егина ————— 23.–28. септембар
41. Русија – Москва – Санкт Петербург ————— 01.–12. октобар
42. Света Земља – Јерусалим ————— 05.–12. октобар
43. Егина ————— 07.–12. октобар
44. Крф – бус ————— 08.–12. октобар
45. Бунис – Ћб ————— 13.–14. октобар
46. Острог – Обреновац ————— 16.–18. октобар
47. Кипар ————— 11.–18. октобар
48. Егина ————— 21.–26. октобар
49. Румунија – Јаши ————— 24.–29. октобар
50. Русија – Москва ————— 22.–30. октобар
51. Егина ————— 06.–11. новембар
52. Египат – Света Екатерина ————— 09.–16. новембар
53. Егина ————— 25.–30. новембар
54. Крф – Свети Спиридон – Слава ————— 10.–14. децембар
55. Света Гора ————— јун, јул, август и новембар

ТА ЈеЗ ОТП24/2022

064/80-88-367

СА БЛАГОСЛОВОМ ЕПИСКОПА ВАЉЕВСКОГ ГОСПОДИНА ИСИХИЈА
СЛУЖБА ЗА ПОКЛОНИЧКА ПУТОВАЊА ЕПАРХИЈЕ ВАЉЕВСКЕ
ПОСЕТИЋЕ

РАСПОРЕД ЈЕДНОДНЕВНИХ ПОКЛОНИЧКИХ ПУТОВАЊА ЗА 2026. ГОДИНУ

1. Тумане и Нимник _____ 15. фебруар
2. Раваница, Манасија, Миљков ман. _____ 22. фебруар
3. Фрушка Гора _____ 15. март
4. Тумане и Нимник _____ 29. март
5. Сопоћани, Ђурђеви Ступови, Студеница _____ 05. април
6. Црна Река, Градац, Жича _____ 19. април
7. Рача, Тара, Троноша _____ 26. април
8. Тумане и Нимник _____ 26. април
9. Фрушкогорски манастири – Осечина _____ 17. мај
10. Бунис и Свети Роман _____ 24. мај
11. Драгаљевац, Тавна, Станишићи _____ 07. јун
12. Тумане и Нимник _____ 21. јун
13. Тавна, Станишићи – Осечина _____ 21. јун
14. Студеница, Градац _____ 04. јул
15. Тумане и Нимник – Осечина _____ 18. јул
16. Тумане и Нимник _____ 21. август
17. Тумане и Нимник – Уб _____ 06. септ.
18. Јасеновац _____ 13. септ.
19. Овчарско Кабларски манастири – Лајковац _____ 13. септ.
20. Суково и Поганово – Обреновац _____ 26. септ.
21. Тумане и Нимник _____ 04. октоб.
22. Фрушкогорски манастири – Уб _____ 01. новем.
23. Косово и Метохија – Дечани Слава _____ 24. новем.

ТА Јеџ ОТП24/2022

контакт: свештеник Славко

064/80-88-367

човека и света, загробним животом, васкрсењем мртвих и страшним судом. Митрополит Јован је увек наглашавао да есхатологија није и не сме бити само последње поглавље у догматским уџбеницима, већ темељ и кључ за тумачење Речи Божје. Онтологија је грана философије која проучава биће. Проучава природу постојања, стварности и настанка бића. Настоји да одговара на његова својства, структуре и категорије. За Митрополита Јована ипостас или личност је оно што је онтолошки примарно код Бога као и код човека, који је икона Божја. За њега природа или суштина нису онтолошке категорије за Бога и човека. Антички Грци, као и други стари народи, бавили су се есхатологијом и онтологијом. Касније ће хришћани, бранећи се од паганских напада, усвојити хеленске интелектуалне и културне обрасце и примениће их у својој апологетици и у излагању хришћанске вере. У историји хришћанске Цркве, многи црквени оци и учитељи су се бавили овим дисциплинама; од апостолских мужава, преко Кападокијских отаца и Св. Максима Исповедника, да набројим само неколико, до наших савременика о. Георгија Флоровског и преп. Јустина Ћелијског, који су у својим делима дефинисали учење Цркве и њене догматске границе.

Теолошки допринос блаженопочившег Митрополита Јована из области хришћанске догматике и етике је непроцењив и неизмеран. Есхатологија и онтологија су кључне за богословље Митрополита Јована. У његовом плодном богословском раду, он се претежно бавио овим научним дисциплинама. Оне су за њега суштина и без њих не можемо да разумемо његов ток мисли, излагања и образлагања. Код њега ове две дисциплине се преплићу и прожимају са Христологијом, Пневматологијом, Еклисиологијом, стварањем света и првородним грехом. Он нам нуди аутентично православно учење као једно прелепо извезено ткање препуно богооткривене истине.

Богословска наука, према Митрополиту Јовану, била је превише оптерећена морализмом, антропологијом и историјском критиком на рачун есхатологије. Он ово тежиште мења. Својом есхатолошком визијом и својим предањским богословским тумачењем, он отвара нове перспективе, које су кључ за формирање и обликовање хришћанског идентитета. У том контексту, он тврди у књизи „Сећање на Будућност“ да Царство Божје није само будући догађај, који ће да се успостави на крају историје, него је стварност и присуство, који су овде и сада продрли у наш свет.

Црква није само једна људска установа овога века. Према Митрополиту Јовану, Царство Божје се доживљава у Цркви на Св. Литургији. У Цркви, као икони будућег века, целокупна творевина биће коначно сједињена са Богом. Причешћивањем у чину евхаристије, верници учествују у вечној заједници са Богом и једни са другима. На том сабрању ми „већ сада“, иако „још не“, учествујемо у радости и светлости незалазног Дана Божјег. Евхаристија је Тајна Цркве која пројављује есхатолошку стварност у времену, као предукус и пуноћу Царства Божјег.

Митрополитова смела есхатолошка перспектива нас просто изазива да живимо овде и сада као грађани будућег Царства.

Како?

На светој Литургији свештеник тајно чита: *Сећајући се дакле ове спасоносне заповести, и свега што се нас ради збило: крста, гроба, тридневнога васкрсења, узласка на небеса, седења са десне стране, и другог и славног доласка.* Сва прошла спасоносна дела Божја: крст, гроб, тридневно васкрсење, узлазак на небеса и седење са десне стране, као и будуће тј. други и славни долазак на Евхаристији се оприсутвују да бисмо ми имали удела у њима. Евхаристијско сећање није искључиво сећање на прошле, него и на будуће догађаје. Сећамо се прошлог путем сећања на будуће. Ово је врло битна ставка, која је донекле била превиђена у православном богословљу. Историја и есхатологија нису два пола, они се не супротстављају, него су сједињени у један те исти догађај: догађај Христовог васкрсења.

Бог, који је постао човек, чини још једно веће чудо. Господ Исус Христос је ушао у нашу садашњост кроз Своје славно тридневно Васкрсење и омогућио нам да се ми усмеримо ка свом крајњем циљу – Царству Божјем.

Васкрсење мртвих и есхатон тј. живот будућег века нису само догађаји у неком будућем времену, већ стварност у садашњости, која се доживљава у литургијском животу наше Цркве. Читаво хришћанско искуство се сматра инаугурисаном есхатологијом, што значи да је Царство Божје већ ушло у историју, на првом месту кроз смрт и Васкрсење Христово.

Хришћанска вера почива на Христовом Васкрсењу. Оно је кључно. Празан гроб је сведочанство Христовог Васкрсења из мртвих и залог и јемац нашег васкрсења. Не смемо да изгубимо из вида речи апостола Павла: *Ако Христос није устао узалуд је вера ваша* (1. Кор. 15:17).

Нови завет нам сведочи да се Господ Исус Христос после свог тридневног Васкрсења више пута јавио. У тим сусретима, његови апостоли и ученици су Га препознали управо на ломљењу хлебава. Када говори о историјском и есхатолошком Господу, Митрополит Јован не мисли да постоје два Христа. Христос је један. На Св. Литургији певамо: *Један је свет, један је Господ Исус Христос у славу Бога Оца.* Есхатолошки, Господ је у ствари васкрсли Христос, који је ушао у историју са Својим славним Васкрсењем.

Васкрсли Христос је Цар славе, о коме у Псалму пева Давид: *Господ моћан и силан, силан у боју... Господ над војскама, он је Цар славе* (23: 8-10). Господ је есхатолошка титула. Називањем Исуса Христа Господом јесте есхатолошко наречење. Када апостол Павле пише: *да се у Име Исусово поклони свако кољено што је на небесима и на земљи и под земљом* (Фил. 2:10), јер он треба да

царује док не положи све непријатеље под ноге своје (1. Кор. 15:25), он мисли на Васкрслог Христа, који Својом смрћу смрт разруши и порази и онима у гробовима живот дарова.

Црква у Светим тајнама, а посебно у Евхаристији, продужава оно што су апостоли видели, доживели и осведочили. Апостоли су имали више сусрета са васкрслим Христом. Тако је на путу за Емаус, Клеопа са још једним човеком, чије име нам није познато, срео васкрслог Христа и иако Га нису одмах препознали, Он им је тумачио Свето писмо: *И почевши од Мојсија и од свих Пророка разјасни им што је у свим Писмама о њему писано.* (Лк. 24:27). Међутим, њима се отворише очи тек када су били за трпезом, када Он узевши хлеб и преломивши га, даде им да једу. У Делима апостолским, ап. Лука пише да са Христом: *једосмо и писмо по његовом васкрсењу из мртвих.* (Дап. 10:41). Ово није само обед. Ломљењем хлебова, васкрсли Христос заједничари са својим апостолима и ученицима, дарујући им живот вечни.

Хришћанска есхатологија је пуна наде и пасхалне радости. Васкрсење Христово је коначна победа живота над смрћу, преображај света и човека и сједињење творевине са Својим Творцем. Небо ново и земља нова, које види Св. Јован Богослов (Отк. 21:1). Будућност је кључ, како би рекао Митрополит Јован, за разумевање и тумачење прошлости. Искуство будућности, тј. живот будућег века спаја се са прошлошћу и даје њено истинско значење. Сећајући се будућности, ми већ овде и сад живимо, кушамо, доживљавамо и предосећамо Тајну Христову, Тајну Цркве, која је Тајна живота будућег века.

протонамесник

Слободан Алексић

СВЕТИЊЕ СВЕТИМА

Речи „Светиње светима“, које изговара свештеник приликом узношења Светог Агнеца–Тела Христовог, праћене су одговором народа да је *један свет, један Господ Исус Христос у славу Бога Оца...*

Овај литургијски тренутак својеврсна је поука вернима да светиње које се предају на причешће јесу свето Тело и часна Крв Господа Христа, јединог по природи светог, једног и јединог Господа.

Продубљујући смисао ове поуке, Свети Никола Кавасила каже да се „ми можемо назвати светима само зато што смо причасни Његовој светости“, односно да се светима називају верни, због Светога у Коме заједничаре у Светој тајни причешћа. У свете се убрајају и они који су савршени у врлини, али и они који се труде да доспеју до савршенства, будући да ни њих ништа не спречава да се освештају причешћујући се Светим тајнама.

Свети се не боре само зато да би се ослободили греха, него и зато да би задобили Светога Духа. Највећи црквени беседник свих времена Свети Јован Златоуст каже: *Високо подижући руку, снажним гласом, страшним узвиком, као какав проповедник, стојећи тако да га сви виде и узвикујући гласно у оној савршеној тишини, свештеник једне позива да се причесте, а друге у томе спречава. И то не чини руком, него гласом...* Наиме, када свештеник изговори „Светиње светима“, поручује да ко није свети, нека не приступи. Не каже да треба само да буде очишћен од грехова, него „свети“, чиме дефинише човека који не само да се ослободио грехова, него у себи има Светога Духа и изобиље добрих дела. *Не желим, каже велики Антиохијац, да будете само ослобођени нечистоте, него да будете бели, светли и лепи...*, постављајући на тај начин светост као циљ свакоме ко приступа царском путиру.

Наша мисао и свест о нашем духовном стању не треба да буде о достојности, него о недостојности. Познајмо грехе своје, јер је то почетак покајања! Признајмо себи да смо недостојни свега! Када то учинимо, Бог као благ и човекољубив ће нас удостојити Своје милости. Али, важно је напоменути да осећање недостојности са собом носи и опасност да поједини, због неправилног поимања недостојности и без благослова и разговора са духовником, на своју вољу сами себе одлучују од Светог причешћа, од Светиње над светињама, што је погубно по њихову душу.

Отац Александар Шмеман каже да је једино питање упућено

човеку да ли он хоће, да ли је спреман да прихвати у скрушености и послушности ову светост тако слободно и са љубављу датом му, пре свега као крст на коме он треба да распне старог човека са његовим пожудама и пропадљивошћу, као нешто што га увек осуђује, а затим као благодат и силу да се стално бори за раст новог човека у њему, за нови и свети живот чији је он учесник.

Ми учествујемо у Светој тајни причешћа искључиво зато што нас је Христос учинио светим у тој тајни сједињења са Њим. Ми учествујемо у њој да бисмо постали свети и испунили дар светости у нашем животу. Дакле, када примамо Свето причешће, погрешно је доживљавати себе „достojним“, већ треба имати на уму да је тај чин – чин ступања на уску стазу борбе за преображај сопствене личности, спасење душе и мир у Царству Божјем, као и да се појам достојности везује за Христа Господа, а не за нас. Да бисмо ово схватили не само нашим умом, него и целокупним нашим бићем, стварни смисао и садржина наше припреме за Свето причешће је у томе да нас доведе до покајања, које нам отвара врата Царства небескога.

Сагледао бих овај наслов „Светиње светима“ из угла наших свакодневних тема и дешавања, односно промена неких друштвено-политичких прилика крајем прошлог века, а то су српске светиње на Косову и Метохији. Поставио бих питање: Које припадају Високи Дечани, Пећка Патријаршија, Богородица Љевишка и многе друге на простору „српске колевке“? Припадају светима–православнима који се труде да буду свети. У свим овим светињама налазимо благовест јеванђеља. Ко има очи да види – он ће видети, и уши да чује – он ће чути. Свето јеванђеље Христово у свом савршенству увек је било и биће актуелно. Јеванђелске приче нас опомињу и враћају у прошлост да сагледамо оно што је иза нас, истовремено окрећући нас ка будућности, како бисмо зарад потомака исправили сопствене и грешке предака уколико желимо да останемо Христови.

Јеванђелска прича која решава генерацијске неодумице зашто се нешто збило или зашто нам се збива, засигурно је прича о злим виноградарима. Наиме, господар у овој причи свој виноград даје другим виноградарима из разлога што они којима је најпре дат нису имали послушања према њему, нису држали заповести те је узимање винограда логична последица. У овој причи господар је Бог, а виноградар су јеврејски народ, за који знамо зашто и како је изгубио обећану земљу. Иако је ова прича две хиљаде година иза нас, она се понавља и поновила се и код нас, код „виноградара“. Господ је дозволио да и наш виноград–наше Косово обрађују други виноградарци зато што наши преци нису виноград своје душе обрађивали, што Господа нису слушали, нити Га се бојали, већ су нажалост мислили да могу себи наћи другога „бога“ или друге

богове. Та врста одметања виђена је и код анђела. Али, оно што нас треба да радује јесте то да нас Господ није напустио, него нам је допустио да у дарованој слободи наш виноград – нашу душу првенствено осветимо и посветимо Богу, а након тога ће Господ видети наш труд и наше покајање, те у Својој љубави нам вратити и наш небоземни виноград, наш Јерусалим – наше Косово и Метохију.

Ако не утихне Лазарева порука *Земаљско је за малена царство, а небеско увек и до века*, темељ косовског етоса опеваног у десетерцу, Господ ће нас као Своје виноградаре и Свој виноград сачувати. На нама је да Га се не одричемо, него да Га исповедамо и следимо. Појачајмо свој труд, своју молитву, своје метаније, своје клечање! Да преобразимо бољи, свети, дочекамо Васкрсење Христово! Да дочекамо васкрсење истине на Косову и Метохији и сваком комаду земље освећеном крвљу мученика из нашег народа, чекајући васкрсење мртвих и живот будућега века... АМИН.

Свети апостол Павле – васељенски учитељ

Њакон

Немања Арсеновић

Од самог формирања Цркве као богочовечанске заједнице, коју установљава Господ Исус Христос, постојао је велики број светих људи који су настављали његово дело, али посебно место међу њима припада Светим апостолима, које Господ на Педесетницу оснажује Духом Светим и они са пуним ауторитетом настављају оно што је Он започео. Иако није био убројан међу дванаесторицом апостола, свакако да једно од највиших, ако не и највише место међу следбеницима Христовим заузима Свети

апостол Павле. Мада је на почетку свог живота био жестоки гонитељ хришћана, ипак се преобразио након јављања Божјег у Дамаску и постао оно за шта га је Господ предодредио још од мајчине утробе, а то је да буде сведок речи Божје. Добивши своје ново „ја“, апостол Павле креће у мисију по многобожачком свету, проповеда јеванђеље, приводи многе Христу и оставља дубок траг у историји хришћанства својим делима, у којима нам сведочи Христа. То су четрнаест његових посланица у којима је изложена суштина наше вере и све оно ка чему треба да стремимо.

Не сматрајући неважним ниједан сегмент хришћанског учења, апостол их кроз своје посланице излаже све, али може се рећи да љубав ставља изнад свега, сматрајући да је све неважно ако љубави немамо. Ово нам описује у Првој посланици упућеној Коринћанима у својој чувеној „Химни љубави“. Апостол Павле нас учи да је узалуд имати све могуће дарове, јер су они пролазни, као и све у овоме свету, једино је љубав та која остаје и траје за вечност. Он нас позива да другог прихватимо као брата и да га слободно заволимо, јер се без љубави према ближњем не можемо спасити, као што и сам Господ Исус Христос сведочи да ће нам други бити пут спасења. Ова истина се открива и у самом бићу Божјем, у заједници Оца, Сина и Светога Духа, као савршеном јединству слободне и вечне љубави, која постаје образ и мерило човековог живота на путу ка задобијању Царства Божјег. Свакако, апостол упућује на слободу у Христу, која представља одбацивање свог егоизма, којем не би требало наћи место међу

хришћанима, већ кроз подвиг слободно и из љубави се подредити заједници. Сваки подвиг и очишћење од страсти јесу предуслов човековог сједињења са Господом, које се у пуноћи остварује у Цркви, кроз Свету Литургију и причешће Светим Тајнама, јер такво заједничарење са Христом незамисливо је без љубави као темеља и испуњења хришћанског живота. Љубав је та која ће пребивати у бесконачном веку, када ће сви дарови који нас данас задивљују: знање, пророштво и други престати, јер су пролазни и припадају овоме свету. Но, апостол Павле тиме не умањује значај дарова, већ напротив – сваки је дар добар и благословен уколико се употребљава на спасоносни начин, приноси заједници као дар љубави и служи на изграђивање Тела Христовог, односно Цркве. Само човек заједнице који у другом човеку види себе и служи Господу заједно са својом браћом у Цркви може стићи до одреднице вечног живота, а то је Царство Божје. Јер као што нам каже Свети Максим Исповедник: *Учешће у добру оних који су тога достојни, не као да је већ било па се растурило, него које ће доћи у будућности сада гледамо у икони, зато што надилази све чему се надамо и шта у ухо и ум може доћи, а то је оно после кога и са којим ће се укинути последњи непријатељ смрт.*

Као што је већ познато, свет пати од болести за коју лека нема без заједнице са Богом у љубави, на коју нас апостол и упућује. Стога, његов позив можемо поистоветити и са речима Откривења: *И Дух и Невеста говоре: Дођи! И ко је жедан нека дође и ко хоће нека узме воду живота на дар* (Откр. 22,17). Наду за долазак Господа и суштину учења у коме изражава неопходност љубави казује на крају своје посланице Коринћанима када каже: *Ако неко не љуби Господа Исуса Христа, нека је анатема. Маран ата. Љубав моја са свима вама у Христу Исусу. Амин.* (1Кор16,22-24)

ДУХОВНИ ЗНАЧАЈ ХОДОЧАШЋА

Ходочашће у православном хришћанству јесте путовање на поклоњење светим местима која су непосредно везана за Господа Исуса Христа, Мајку Божју или светитеље.

Свети Владика Николај првим хришћанским ходочасницима назива Пресвету Богородицу и апостоле, будући да су по Вазнесењу Христовом посећивали места на којима је Господ Исус Христос боравио, проповедао, чинио чуда, преобразио се, распет био, васкрсао и на тим светим местима молили су се.

Сам подвиг ходочашћа познат је још у Старом завету, то су били одређени дани када су Јевреји одлазили на поклоњење у Јерусалимски храм, што је и псалмопевац Давид опевао. Сам Господ Исус Христос је осветио својим примером овај подвиг ходочашћа када је пред Пасху дошао у Јерусалим.

Свети Кирило Јерусалимски пише да је ходочашће у Свету земљу од стране хришћана отпочело још у време апостола, што у својим списима потврђује и блажени Теодорит Кирски. Посебно су учестале посете ходочасника у Свету земљу у 4. веку, од времена када је Света Јелена, мајка Св. цара Константина, пронашла Часни Крст. Слободи кретања хришћана доприноси и Милански едикт из 313. године, тако да до данас, кроз дугу историју Цркве, ходочашћа поклоника бујају као планинска река и доносе многе душе на света места да се напајају благодатним даровима Божјим, од, најпре, Светих Литургија које се у њима служе и свештених реликвија које је светлост Христова просветлила и улила у материју невидљиве енергије благодати па поклоници добијају исцељења душе и тела, прилазећи светињама са страхопоштовањем и са усрдном молитвом.

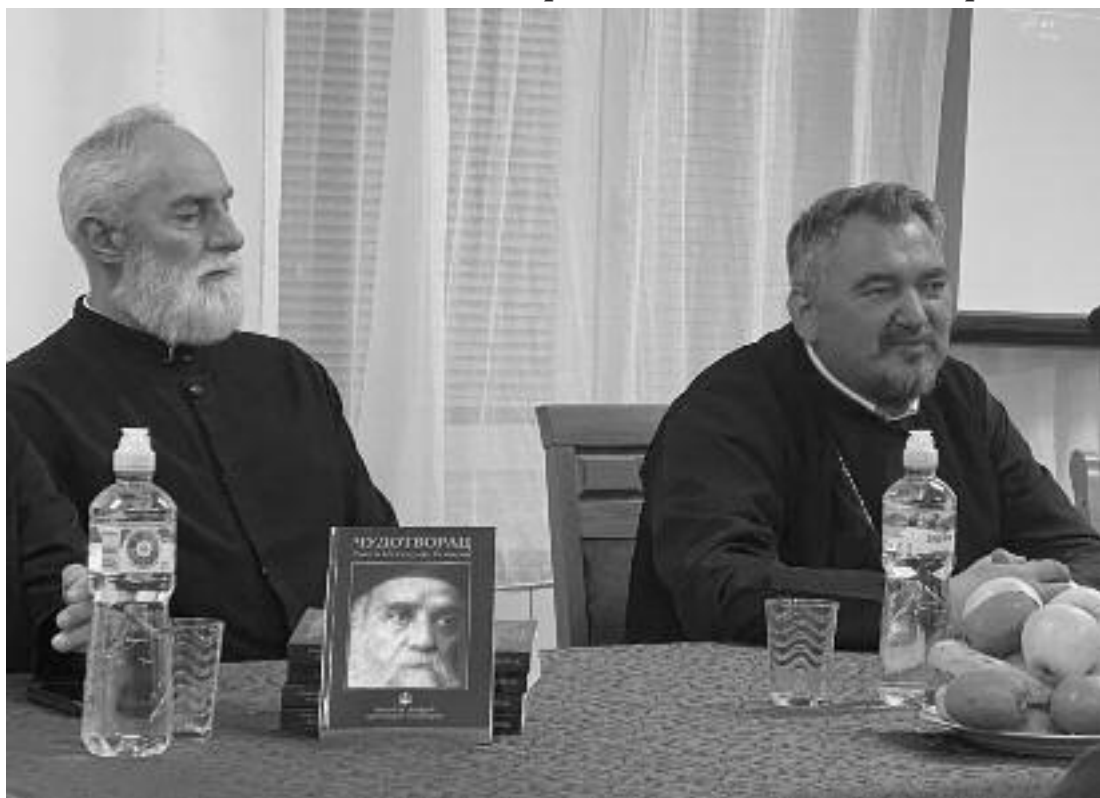
Наш, српски, најпознатији ходочасник јесте Свети Сава, први Архиепископ српски, који је наш путевођа у живот вечни и узор Јеванђелског живљења. Два пута је посетио Свету земљу и при повратку са другог ходочашћа упокојио се у Трнову (Бугарска). Занимљива је та духовна нит ходочасника – многи од њих, попут Светог Саве, били су ходочасници, али су постали Богом прослављени и сами су постали одредиште ходочашћа многих душа.

У наше дане поред Свете земље, древног Египта, Синаја, како код нас у Србији, Црној Гори, Републици Српској тако и

по другим православним земљама попут Русије, Грчке, Румуније, Бугарске, изобиље је светих места која су освештана како крвљу светих мученика тако и подвизима мноштвом светитеља, као и многим светим моштима, иконама и другим реликвијама које се чувају у манастирима и храмовима.

Наша Света Српска Православна Црква, старајући се о духовном виду своје деце, организује и поклоничка путовања, тако и наша Богомспасавана Епархија ваљевска. Од многих ходочашћа данас у нашем народу највиша је посећеност Светој земљи, Светој Гори – Хиландару, Острогу и Егини. Више књига, есеја са поклоничких путовања је написано. Записана су и чуда, она која су се десила при посети светим местима – Божје интервенције по молитви верних, како их назива Свети Владика Николај. Од свих чуда, како исцељења болних где је наука била немоћна, од благослова за добијање потомства и других помоћи Бога и Светих за разне животне потребе, најдрагоценија су она која душе ходочасника утврде у вери, покајању и литургијском животу, припремајући тако своју душу за највеће ходочашће у Царство Небеско Христово. ■

*протојереј-ставрофор Небојша Андрћ
протонамесник Славко Обрадовић*

ДЕЧЈА СТРАНА

јереј
Драган
Станојевић

Решите укрштеницу

Водоравно:

1. Хришћански поздрав који употребљавамо за Васкрс;
6. Натпис изнад крста на којем је Христос био распет;
7. „Место“ нарочитог Божјег присуства;
8. Творац света и човека;
10. Апостол који је симбол вере у Новом Завету;
12. Други назив за Васкрс; такође назив за највећи јеврејски празник;
15. Човек који је помогао Христу да понесе крст до Голготе;
19. Други назив за Источно Хришћанство;
21. Симбол је живота; фарба се за Васкрс;
22. Прва жена по Библији;
24. Христови ученици;
25. Једна од три хришћанске врлине уз веру и љубав;

Усправно:

2. Осећање среће и веселости; супротно од туге;
3. Апостол који није поверовао у Христово васкрсење;
4. Отпоздрав који употребљавамо за Васкрс;
5. Завршетак живота; Христос је однео победу над њом;
9. Симбол је хришћанства; налази се на врху цркве;
11. Животиња која је жртвована у Старом Завету;
13. Други назив за пакао;
14. Један од дванаест најважнијих празника у току године; слави се не-

дељу дана пре Васкрса;

16. Помирење људи са Богом преко Христа;

17. Највећи хришћански празник;

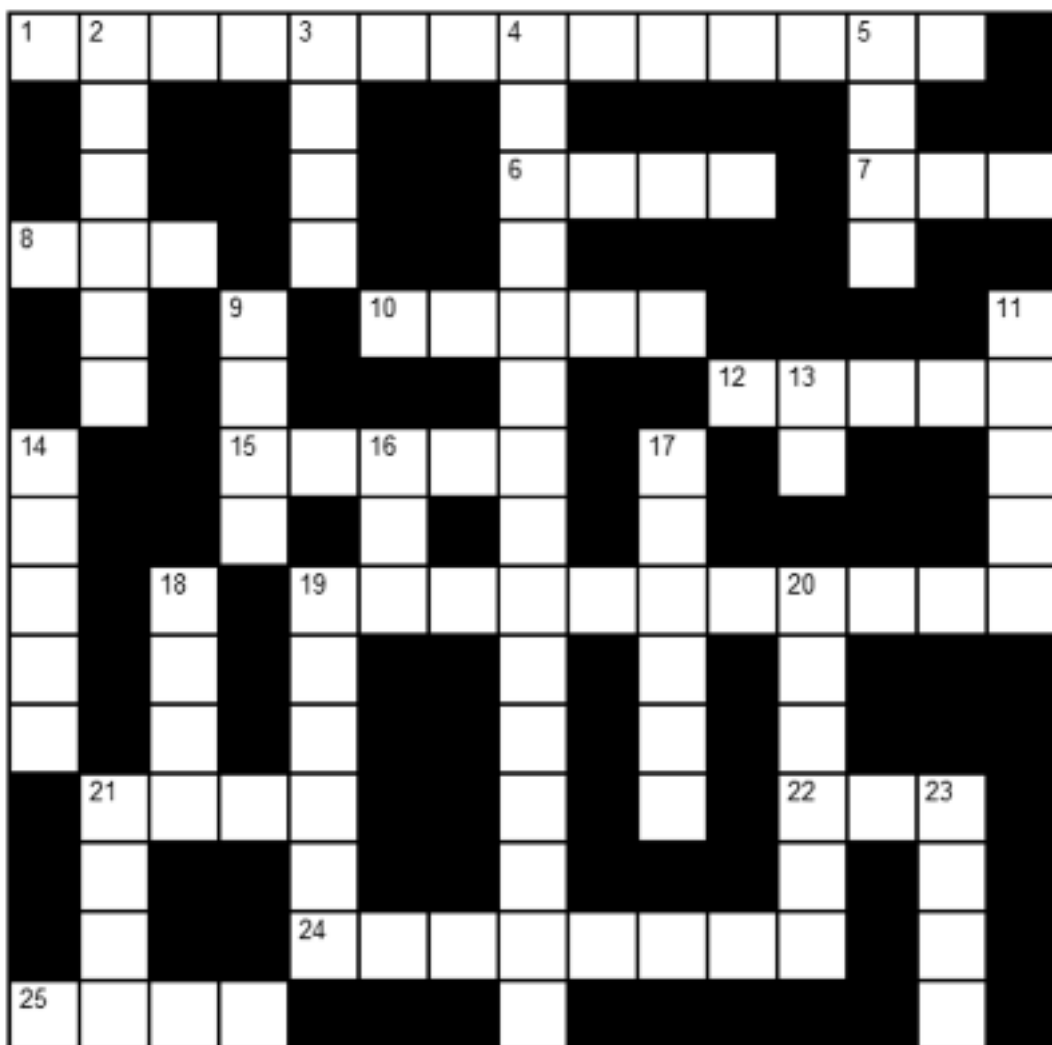
18. Темељ хришћанског живота;

19. Тријумф;

20. Небеска бића која служе Богу;

21. Апостол који је издао Христа;

23. Први човек по Библији; појављује се на икони Васкрсења;

Обој цртеж

CIP - Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд
 271.222(497.11)

ПОКРОВСКИ БЛАГОВЕСНИК: лист Храма Покрова Пресвете Богородице у Ваљевоу
 главни и одговорни уредник Зоран Павловић. - Год. 1, бр. 1 (дец. 2013)-.

Ваљево: Црквена општина Ваљево, Храм Покрова Пресвете Богородице, 2013-
 (Ваљево: Ваљево принт)- 24 cm

Три пута годишње.

ISSN 2738-0610 = Покровски благовесник

COBISS.SR-ID 1543398633

СВЕТА АРХИЈЕРЕЈСКА ЛИТУРГИЈА

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
ЕПАРХИЈА КАЉЕВСКА

*Храм Покрова
Пресвете
Богородице саграђен
је 1864. године.*

*Хронограм о храму
датира из 1864.
године и дело је
сликара Николе
Марковића.*

